

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 5140/22
30.8.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судије Зорице Ђаковић, председника већа, др Драгице Попеску и Весне Филиповић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Миро Оровић, адвокат из Београда, ул. Вишњићева бр.11, локал бр. 4, против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ул. Косовска бр. 31 и ЈП "Поште Србије" из Београда (Палилула), са седиштем у Београду, ул. Таковска бр. 2, ради утврђења права својине по основу одржаја, одлучујући о жалбама тужених изјављеним против пресуде Вишег суда у Београду П 495/21 од 06.06.2022. године, у седници већа одржаној дана 30.8.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе тужених Републике Србије и ЈП "Поште Србије" и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П 495/21 од 06.06.2022. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви тужиоца АА из ... и туженог ЈП "Поште Србије" из Београда (Палилула) за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 495/21 од 06.06.2022. године, ставом првим изреке утврђено је да је тужилац АА из ... власник са обимом удела од 1/1 идеалних делова права својине на двособном стану површине 66 м², број посебног дела 43, који се налази на ... спрату Стамбене зграде за колективно становање у Београду, у улици ..., изграђена на катастарској парцели број ... уписане у Лист непокретности број ... КО ..., што је првотужена Република Србија и друготужено Јавно предузеће "Пошта Србије" Београд (Палилула), дужно признати тужиоцу и трпети и дозволити му упис права својине на наведеној непокретности у катастру непокретности и другим јавним књигама, у противном ће ова пресуда служити као исправа подобна за упис, под претњом принудног извршења. Ставом другим изреке обавезани су тужени да тужиоцу солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 349.500,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде, па до исплате.

5140/22

Благовременом жалбом тужена Република Србија је побијала ову пресуду из свих законом прописаних разлога.

Благовременом жалбом Јавно предузеће "Пошта Србије" Београд је побијало ову пресуду због непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

У одговору на жалбу тужилац је предложио да се жалбе тужених, одбију, као неосноване.

Апелациони суд у Београду испитао је побијану пресуду у смислу одредби члана 386. Закона о парничном поступку, наставши да су жалбе тужених, неосноване.

У поступку пред првостепеним судом, нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тач. 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које повреде овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности, нити повреде из тачке 12. ове законске одредбе, на које се указује жалбом тужене, пошто је изрека ожалбене пресуде разумљива и није супротна изведеним доказима, а разлози о битним чињеницама које садрже су јасни и непротивречни, те се иста може испитати.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку тужени ЈП ПТТ "Саобраћај Србија" Београд, у својству продавца и ББ, у својству купца, закључили су уговор о откупу стана (отплатом у ратама), оверен дана 25.12.1992. године, пред Првим општинским судом у Београду под Ов.бр. I/1 8533/1992. Чланом 1. уговора је констатовано да је продавац носилац права располагања на двособном стану број ... на ... спрату Стамбене зграде у улици ..., површине 60 м², која се састоји од две собе, кухиње, купатила, клозета, предсобља, оставе и лође, са правом коришћења дворишта зграде и једне шупе и једне заједничке сушионице веша, које купац користи по основу уговора о коришћењу стана који је закључио са Општинском заједницом становања Нови Београд, као носилац станарског права. Решењем Четвртог општинског суда у Београду О.бр. 1722/95 од 18.03.1996. године, утврђено је да заоставштину иза покојне ББ, која је преминула дана 31.05.1995. године, чини, између осталог, ванкњижно власништво стана у ..., улица ..., стан ..., према уговору о откупу стана број 8866, закљученом између ЈП ПТТ "Саобраћај Србија" Београд у својству продавца и ББ у својству купца, оверен дана 25.12.1992. године, пред Првим општинским судом у Београду под Ов.бр. I/18533/1992, те да су за законске наследнике оглашени ГГ, са уделом од 1/2, ДД и ЂЂ са уделом од по 1/4. Наведени наследници су у својству продавца са АА, овде тужиоцем, у својству купца, закључили уговор о купопродаји стана оверен пред Другим општинским судом у Београду, дана, 02.11.1996. године, под II Ов.бр. 1847/96. Чланом 1. тог уговора је констатовано да су продавци ванкњижни сувласници и то: ГГ са 1/2 идеалног дела, ДД и ЂЂ, свака са по 1/4 идеалних делова на предметном стану. Чланом 2. је уговорено да купац купује предметну непокретност по цени од 150.000,00 динара, коју ће исплатити у целости, на дан потписивања и овере уговора, што ће продавци потврдити својим потписом на том уговору. Из дописа ЈП "Поште Србије" бр.2016-137950/5 од 01.11.2016. године, који је упућен тужиоцу, утврђено је да је увидом у Главну архиву предузећа утврђено да не поседују оригинал

уговора о откупу стана који је закључен са ББ, те како је уговор закључен са тадашњом Радном јединицом за друштвени стандард Београда, сада ПТТ "Угоститељство" д.о.о. у стечају, предложили су да се тужилац обрати том предузећу. Према потврди Првог основног суда у Београду од 21.12.2016. године, утврђено је да су списи овере из 1992. године, бившег Првог општинског суда у Београду под бројем I Ов. 8533/92, од дана 25.01.1992. године, по истеку рока чувања (десет година) у складу са одредбом чл. 226. и 227. тада важећег Судског пословника, службено комисијски, отписани и уништени. Решењем Службе за катастар непокретности Нови Београд број 952-02-6-372/2017 од 11.09.2017. године, одбачен је, као неуредан, захтев тужиоца за упис права својине на посебном делу – предметном стану јер подносилац захтева није доставио потврду ЈП ПТТ "Србија" да је ББ исплатила откупну цену стана по уговору Ов.бр. 9427/82 и да постоји сагласност ЈП ПТТ "Србија" за упис права својине без терета и хипотеке, као и да није приложен доказ да је иста променила презиме, будући да је стан откупила ББ, а да је оставински поступак вођен иза ББ. Тужилац је дана 04.11.2019. године, упутио допис ЈП "Пошта Србије" Београд са молбом да му се изда потврда да је у целости исплаћена купопродајна цена непокретности као и сагласност да се може уписати као власник стана у ... Из дописа ЈП "Пошта Србије" од 22.06.2020. године, утврђено је да је ово предузеће обавестило тужиоца да није у могућности да поступи по захтеву да изда тражену потврду имајући у виду да уз захтев није достављена комплетна документација на основу које би се могло утврдити да ли је откупна цена стана исплаћена у целости (фотокопије признаница, анекс основног уговора и др.). Такође, провером у евиденцији стамбених досијеа који се чувају у њиховој главној архиви, утврђено је да се у истима не налази стамбене досије ББ, због чега су упутили више дописа Привредном друштву ПТТ "Угоститељство" у стечају, који су тек 17.06.2020. године, примили обавештење да се ни код њих не налази стамбени досије именованог. У прилогу дописа доставили су обавештење стечајног управника ... број 279 од 11.06.2020. године, у коме је наведено да у архиви стечајног дужника нема траженог стамбеног досијеа ББ, те да се вероватно налази у главној архиви ЈП "Пошта Србије". ГГ је преминуо 17.10.2021. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је нашао да су испуњени законом прописани услови за стицање права својине путем одржаја, па је применом одредби члана 28. став 2. Закона о основама својинско-правних односа, одлучио као у ставу првом изреке ожалбене пресуде.

По налажењу Апелационог суда у Београду, првостепени суд је правилно и потпуно утврдио чињенично стање које се жалбеним наводима тужених не доводи у сумњу, те је правилно одлучио када је усвојио тужбени захтев тужиоца као у ставу првом изреке ожалбене пресуде.

Наиме, одредбом члана 28. став 2. Закона о основама својинско-правних односа, прописано је да савестан и законит држалац непокретне ствари на коју други има право својине, стиче право својине на ту оствар одржајем протеком 10 година. Одредбом члана 30. став 2. истог Закона, прописано је да се у време потребно за одржај урачунава и време за које су претходници садашњег држаоца држали ствар, као савесни и законити држаоци, односно као савесни држаоци. Одредбом члана 72. став 3. истог

Закона, прописано је да се савесност државине претпоставља.

У конкретном случају, из изведених доказа произлази да је тужилац законити држалац предметне непокретности почев од 02.11.1996. године, више од 24 године, пре дана подношења тужбе непрекидно и да је све ово време савестан, због чега су испуњени законски услови за стицање својине на тој непокретности одржајем, сходно члану 28. став 2. Закона о основама својинско-правних односа, будући да га за то време нико није узнемиравао у државини предметног стана. Осим тога, по оцени овога суда државина тужиоца је законита, јер је заснована на пуноважном правном основу потребним за стицање права својине, будући да је тужилац закључио уговор о купопродаји предметног стана, са правним следбеницима пок.ББ, који је оверен пред Другим општинским судом у Београду дана 02.11.1996. године, под II Ов.бр. 1847/9.

Правилно је првостепени суд оценио да је државина тужиоца законита, јер је заснована на пуноважном правном основу који је потребан за стицање права својине. Приликом доношења одлуке првостепени суд је имао у виду да се спорна непокретност налази у друштвеној својини са правом коришћења друготуженог Јавног предузећа, а према подацима из ЛН број ... КО ... Наиме, државина на ствари у друштвеној својини пре ступања на снагу, Закона о изменама и допунама Закона о основама својинско-правних односа ("Службени лист СРЈ", бр. 29/96), се не може урачунати у период стицања својине одржајем на ствари у друштвеној својини, већ само даном доношења наведеног закона (03.07.1996. године), па убудуће. Према брисаној одредби члана 29. Закона о основама својинско-правних односа ("Службени лист СФРЈ бр. 6/80) на ствари у друштвеној својини се право својине није могло стећи одржајем, дакле, ни деривативним путем, од правног претходника, ни оригинарним путем, када прибавилац сам стиче то право упркос околности да његов претходник није био ималац права, што се компензује захтевом за постојање других правних чињеница, тј. да је био савестан и по протеклу законом одређеног рока који се не захтева ако се ствар прибавља од власника. Наиме, све ствари у друштвеној својини биле су неподобне да се њима стекне право својине одржајем. Правилно првостепени суд налази да брисањем одредбе члана 29. Закона о основама својинско-правних односа, која је забрањивала одржај на стварима у друштвеној својини, није извршена конвалидација ранијег државинског стања у погледу услова и рокова, па је рокове који су потребни за одржај правилно рачунао од 03.07.1996. године. У конкретном случају, сада пок. ББ (раније ...) налазила се у поседу предметног стана од 21.12.1992. године, по основу уговора о откупу стана, а њени законски наследници пок. ГГ, ДД и ЂЂ, од 31.05.1995. године, док је тужилац у поседу спорног стана од 02.11.1996. године, када је са наведеним законским наследницима, као продавцима, закључио уговор о купопродаји стана. Полазећи од земљишно-књижног стања спорног стана који се води као друштвена својина, док је носилац права коришћења ЛП ПТТ саобраћаја Србија, Београд, правилно је првостепени суд утврдио да како се тужилац, као и његови правни претходници, налазе у непрекидној државини стана од 03.07.1996. године (иако је омашком написано од 03.08.1996. године, будући да је Закон о изменама и допунама Закона о основама својинско-правних односа ("Сл лист СРЈ", бр. 29/96 од 26.06.1996. године), ступила на снагу осмог дана од дана објављивања, тј. од 03.07.1996. године, те тужилац има закониту државину која се заснива на пуноважном правном основу, потребном за

5140/22

стицање права својине (решење о наслеђивању Четвртог општинског суда у Београду О.бр. 1722/95 од 18.03.1996. године, уговор о купопродаји стана II Ов.бр.1847/96 од 02.11.1996. године), који није прибављен силом, преваром или злоупотребом поверења, с тим да је тужилац био у несметаном поседу стана по основу закљученог уговора о промету непокретности, а његови правни претходници, на основу наслеђа пок. ББ (раније ...) која се налазила у поседу предметног стана од 21.12.1992. године, по основу уговора о откупу истог стана од ЈП ПТТ саобраћаја Србија, Београд.

Неосновани су наводи жалбе првотужене Републике Србије да на њеној страни нема пасивне легитимације услед чињенице да Република Србија није титулар друштвене својине. Наиме, како је неспорно да је друштвена својина трансформисана у јавну својину чији је неспорни титулар Република Србија, независно што је у Катастру непокретности уписана друштвена својина, неосновани су наводи првотужене да држава није ни у каквом материјалном односу са тужиоцем поводом спорне непокретности, пошто је предмет тужбеног захтева утврђење права својине на спорном стану по основу одржаја, а стан је уписан као друштвена својина са правом коришћења друготуженог, с тим да је првотужена уписана као власник катастарске парцеле на којој се зграда налази (државна својина). Стога је било неопходно да тужбом буду обухваћена сва лица која имају стварна права на спорној непокретности и на земљишту на коме се стан налази, па првотужена неосновано сматра да није пасивно легитимисана у овом спору, иако на предметном стану није извршен упис друштвене својине у државну, сходно раније важећем Закону о средствима у својини Републике Србије. Чињеница што је стан уписан као друштвена својина, док је Република Србија титулар друштвене својине, није доказ да је тужена држава овај стан пренела неком државном органу или организацији, односно органу друштвено-политичке заједнице у погледу средстава у друштвеној својини која они користе, а што је морало да се упише у регистар непокретности. Зато, ако је првотужена сматрала да је неко друго лице носилац права својине на предметном стану, то није доказала у смислу члана 231. ЗПП, иако је на њој био терет доказивања тих чињеница.

Неосновани су наводи жалбе друготуженог ЈП "Пошта Србије" да се из спроведеног поступка не може извести закључак да је тужилац био савестан држалац спорне непокретности, јер је правилно првостепени суд утврдио да тужилац има законити основ стицања својине и да је био у савесној државини више од 10 година, те да су се стекли сви услови за стицање својине на непокретности редовним одржајем. Наиме, савесност тужиоца је правилно утврђена пошто у оставинском решењу које је основ стицања својине наследника пок. ББ (продаваца стана), стоји да су наследили ванкњижно власништво на спорном стану, те како је тужилац платио пуну тржишну цену за ову непокретност и за све време имао миран посед, јер није био узнемираван од тужених, пошто му се ни друготужени ЈП "Поште Србије" Београд (Палилула), нити претходно ЈП ПТТ саобраћаја Србија, Београд, нису обраћали са захтевом за исплату откупне цене стана, нити је у регистру непокретности уписана хипотека у корист продавца ЈП ПТТ саобраћаја Србија, Београд, као обезбеђење потраживања износа откупне цене, првостепени суд правилно сматра да је исплаћена откупна цена за стан, па је и на овај начин потврђена савесност тужиоца, као стицаоца права својине на стану и његових правних претходника.

Како се ни осталим наводима жалби тужених не доводи у сумњу правилност и законитост побијане пресуде применом члана 390. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Применом члана 401. тачка 2. ЗПП потврђена је као правилна и одлука о трошковима парничном поступка из става другог изреке ожалбене пресуде која је донета правилном применом одредби чл. 153, 154. и 163. ЗПП и у складу је са успехом странака у спору као и важећим АТ и ТТ у време пресуђења.

Применом члана 165. став 1. ЗПП одбијени је захтев туженог ЈП “Пошта Србије” за накнаду трошкова другостепеног поступка, пошто није успео у поступку по жалби. Применом исте одредбе одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка – састава одговора на жалбу, јер састав одговора на жалбу не спада у нужне и неопходне трошкове за вођење поступка у смислу одредбе члана 154. ЗПП.

**Председник већа-судија
Зорица Ђаковић, с.р.**

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић